

INclusive CREAtivity through Educational Artmaking (Приобщаваща креативност чрез образователно изкуство)

Програма Erasmus+ стратегически партньорства в сферата на училищното образование

Резюме на транснационален доклад

Проект “Приобщаваща креативност чрез образователно изкуство” (InCrea+) цели да предостави иновативен метод за приобщаващо образование и насърчаване на благосъстоянието подпомагащо развитието на умения на 21 век посредством изпълнението на артистично образователно съдържание и практики.

Докладът представя резултатите от две проучвания, които описват гледната точка на учители и професионалисти, заети в творческия и културния сектор (ТКС). Проучванията имаха за задача да съберат информация с цел по-добро разбиране на знанията, мненията, очакванията, желанията и предизвикателствата, пред които се изправят учителите по отношение на приобщаващото образование. Данните бяха събрани в периода от април до юни 2021 г. чрез Google форми.

Перспективи на учителите и професионалистите от творческия и културния сектор: основни моменти

След подробния анализ на отговорите на участниците от двете групи, в тази част ще се опита да направим резюме на главните елементи, които се оформят от проучването и да подчертаем потенциалния им принос към проект INCREA. Както стана ясно от анализа, проучването обхваща учители преподаващи на различни класове и в различни видове учебни заведения или с други думи прави преглед на широк набор от ситуации; професионалистите от творческия и културния сектор от друга страна са експерти в различни арт форми.

Важно е да се отбележи, че въпреки че двете групи се характеризират с различен брой участници, както различната степен на запознатост с проблемите на приобщаващото образование, така и различното ниво на експертиза в прилагането на методи за изразяване чрез изкуство, придават голямо значение на приобщаващото образование и признават стойността на позоваването на изкуствата като значима подкрепа за приобщаващото образование. По-конкретно, техните отговори допринасят за предоставяне на полезна информация и отговори на въпросите по проекта, адресирани с анкетата.

Предизвикателства пред приобщаващото образование. Всички разнообразни възможни теми, предложени на вниманието на анкетираните, се считат за подходящи и от двете групи, като социално-икономическите и социално-емоционалните предизвикателства са по-често споменавани от учителите. Приблизително същото значение се придава на други потенциални предизвикателства и на културни и вътрешноличностни (физически, когнитивни и релационни) аспекти. Интересното е, че ако съчетаем надареност и талант, техният процент надделява над културните аспекти и нивото на функциониране и подчертава вниманието, което професионалистите сега отделят на тези особености на техните ученици.

Изкуствата и подкрепата, която оказват на приобщаващите практики: възможности и очаквано въздействие. Макар и в леко различни пропорции, изкуствата, които участниците по-често асоциират с приобщаващи практики, са музика, рисуване, графика, театър, приложни изкуства и занаяти и танци, като първите два вида са по-често споменавани от учителите, а танците по-често са споменавани от представителите на ТКС.

Следователно може да направим извода, че участниците разпределят формите на артистично изразяване в три основни групи: (а) *сетивно артистично изразяване*, което включва както визуалните, така и слуховите средства за представяне (музика, рисуване, графика например), (б) *сценични артистични изразявания* (танци, театър например), но също така (с) *приложни изкуства и занаяти*, при които от участниците се очаква да създават красиви предмети по възможност с функционална стойност.

Очаквани ползи от приобщаващите практики. Разликите по отношение на преимуществата, които двете групи предвиждат за учениците, са по-отчетливи. Ползите, които учителите по-често предвиждат, се занимават със социални и релационни аспекти, умения за работа в мрежа или развиване на умения за мислене; експертите от ТКС, от друга страна, са по-скоро ориентирани към генериране на знания, свързани с изкуствата като такива, подкрепа за вътреличностни ресурси и положителни характеристики и в малка степен с активно участие в предложените дейности.

При изрично насочване на вниманието към ученици със специални образователни потребности или уязвимости, моделите, произтичащи от отговорите, се различават. Ползите, които учителите по-често предвиждат, се отнасят както до когнитивните, така и до релационните умения, докато експертите от ТКС подчертават въздействието върху практическите дейности от ежедневието, върху изразяването на емоции, върху разбирането и ученето.

Компетенции и роли на експертите. Преминавайки на страната на възрастните, предлагащи дейностите, компетенциите, които те считат за релевантни при евентуалното провеждане на приобщаващо образование чрез създаване на изкуство, се очертават два модела, които говорят за уместността на различни набори от компетенции.

И двете групи споменават като важни на първо място креативността и езиковите умения, емоционалното самоуправление и социалните компетенции. Разминавания между групите се появяват по отношение на това, че учителите подчертават значението на екипната работа, организационните умения и уменията за учене, докато експертите от ТКС подчертават ролята на уменията за слушане, заедно с компетенции в специфичен домейн, а именно изкуства и опит в областта на изразяването чрез изкуства.

Ролята на арт-експертите ясно се очертава на първо място в дейностите за консултиране и обучение, както са предложени от самите експерти в ТКС. Също така в този случай различните модели, които се очертават между двете групи, са в сферата на необходимите компетенции. Този резултат изисква интегриране на двете гледни точки.

Образователно създаване на изкуство и предизвикателства на 21 век. Терминът умения на 21 век се отнася до широк набор от знания, умения, работни навици и особености на характера, за които учителите, реформаторите в образованието, професорите, работодателите и други експерти вярват, че са от критично значение за успеха в съвременния свят. Тези умения, които се изискват, за да може човек да се справи с предизвикателствата на света в 21 век, който е глобално активен, дигитално трансформиращ, колаборативно и креативно прогресиращ, търсещ компетентни човешки ресурси и бързо възприемащ промените.

Уменията в разнообразните категории, могат да бъдат групирани, както следва: *умения за учене* (например критично мислене, креативност, сътрудничество, комуникация, решаване на проблеми); *грамотност* (например информационна грамотност, медийна грамотност, технологична грамотност) и *житейски умения* (например емпатия, гъвкавост и адаптивност, лидерство, инициативност и самонасочване, социално и между-културно взаимодействие).

Макар и в различна степен, и двете групи изброяват сред своите приоритети някои умения за учене (вижте критично мислене, креативно мислене, комуникация) и някои житейски умения (управление на емоциите). Докато изборът, направен от учителите покрива широк набор от умения, експертите от ТКС дават предимство на уменията, свързани с грамотност (дигитална грамотност) и други умения за учене,

които са по-близо до техния по-дълбок личен и професионален опит в артистичното изразяване, а именно самонасочено учене и управление на времето.

Появяват се различни модели, предполагащи интегративен подход, който включва всички групи умения на 21 век в разработването на програма, която цели да насърчи развитието на същите посредством артистични средства.

Въпросът, който естествено произтича от тези данни ни насочва към потенциално полезни артистични инструменти, подпомагащи развитието на въпросните умения според мнението на учителите и експертите от ТКС.

Интегриране на гледните точки на учителите и експертите от ТКС: предложения за проект InCrea+

Отговорите на учителите и експертите от ТКС, взели участие в проучването, подчертават необходимостта от интегриране на знания и гледни точки, както в дейностите, насочени към експертите, така и по отношение на решенията, насочващи развитието на иновативна учебна програма за ученици, но също така в анализа на въведените промени и позитивното и приобщаващо развитие, ориентирано към всички ученици.

Що се отнася до *образователните дейности, насочени към експерти*, интересуващи се от насърчаване на артистични подходи за образование и целите на INCREA+, анализът на резултатите от проучването посочва като задължително:

- a. Развиване на ясно и задълбочено разбиране на теоретичните и методически решения, свързани с приобщаващото образование и универсалния дизайн за учене
- b. Разбиране на знания за настоящите и бъдещите предизвикателства, уменията на 21 век и значението на ангажирането с умения от различни домейни, а именно грамотност, учене и житейски и професионални умения.
- c. Развиване на знания за значението на опита, идващ от различни методи за артистично изразяване, насочен както към разбиране, така и към създаване на изкуство.

Що се отнася до *темите, които да бъдат засегнати* в програмата за ученици, моделите, които предполагат следните базови насоки:

- d. Развиване на дейности, занимаващи се с основните предизвикателства през приобщаването и приобщаващото образование
- e. Развиване на дейности за формиране на умения на 21 век от всяка от трите основни групи (умения за учене, грамотност и житейски и професионални умения)
- f. При разработването на дейности, използване на артистични подходи, които покриват методи за изразяване от сетивната, сценичната и приложната сфери
- g. Развиване на дейности, насочени едновременно към известни артистични изражения и към създаване на изкуство, с цел подкрепа на рефлексивния подход към кодираните преживявания и смисъла, асоцииран с директното включване.

За целите на ефективната интеграция на гледни точки, тук са изброени някои *методически решения*, които са релевантни за проект InCrea+.

- h. Използване на широк набор от артистични средства за представяне, обработване и изразяване в рамките на всяка дейност от учебната програма
- i. Активно включване на участниците в създаването на истории, свързани с приобщаването и уменията, които са важни за лично приобщаващо израстване
- j. Оценяване на ученето заедно с различни теми и перспективи
- k. Включване на въпроси за рефлексия и други инструменти, осмислящи артистичното преживяване или продукт

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I. Фокусиране върху въпроси за рефлексия, свързани с проблемите на приобщаването и уменията на 21 век, както по отношение на осъзнатостта за тяхната значимост, така и по отношение на активното участие в реализирането на проактивно поведение след участието в реализирането на програмата.

Отговарянето на и разглеждането на предизвикателствата пред приобщаването чрез работа върху уменията на 21 век и чрез различни видове образователни дейности, базирани на изкуството, са иновативните стълбове на учебната програма, INCREA+ ще насърчава преживяното благосъстояние, както и приобщаването и положителното развитие на бъдещите възрастни.